

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

6. september 2021

Produktsikkerhedsforordningen: Forslag til Europa-Parlaments og Rådets forordning om produktsikkerhed i almindelighed (KOM (2021) 346)

1. Resume

Europa-Kommissionen lancerede den 30. juni 2021 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om produktsikkerhed i almindelighed.

Forslaget erstatter direktiv 2001/95/EF om produktsikkerhed i almindelighed (produktsikkerhedsdirektivet) og direktiv 87/357/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om produkter, der kan forveksles med andre produkter og herigennem være til fare for forbrugernes sundhed eller sikkerhed (forvekslingsdirektivet), som ophæves ved forordningens anvendelsesdato. Forslaget ændrer forordning 1025/2012 om europæisk standardisering.

Forslaget er en del af den ny forbrugerdagsorden, der sigter på at opdatere den overordnede strategiske ramme for EU's forbrugerpolitik. Forslaget har til formål at styrke forbrugersikkerheden ved at modernisere den generelle ramme for sikkerheden i forbrugerprodukter, der ikke er omfattet af EU-harmoniseringslovgivning, og bevare et stærkt sikkerhedsnet, som også tager højde for produkter med nye teknologier. Forslaget skal samtidig styrke sikkerheden i forbindelse med online-handel, herunder import fra tredjelande og køb via online-markedspladser, og dermed også bidrage til fair konkurrencevilkår for europæiske virksomheder. Formålet er desuden at skabe større overensstemmelse mellem reglerne for produkter, der er omfattet af EU's harmoniseringslovgivning og dermed markedsovervågningsforordningen (1020/2019), og de ikke-harmoniserede produkter.

Forslaget viderefører det generelle sikkerhedskrav fra produktsikkerhedsdirektivet, bekræfter vigtigheden af standarder, som giver formodning om sikkerhed, og opdaterer samt udvider de aspekter, der skal indgå i vurderingen af sikkerhed, til bl.a. også at omfatte mulige risici relateret til nye teknologier.

Regeringen hilser overordnet forslaget velkomment. Der er brug for at opdatere og modernisere det eksisterende produktsikkerhedsdirektiv med henblik på at adressere de nye digitale vilkår og udfordringerne for produktsikkerheden, som nye teknologier og ikke mindst udviklingen i e-handel har skabt.

Regeringen mener, at niveauet af forbrugerbeskyttelse ikke bør afhænge af, om en forbruger køber ind i en fysisk butik eller på nettet, ligesom forbrugeren skal kunne forvente et ensartet højt beskyttelsesniveau i både produkter med ny teknologi og i mere traditionelle forbrugerprodukter. Regeringen er positiv over for forslaget om, som noget nyt i produktreguleringen, at introducere specifikke forpligtelser for online markedspladser i relation til produktsikkerhed. Regeringen mener imidlertid ikke, at forslaget er ambitiøst nok i den forbindelse.

Regeringen mener også, at det eksisterende produktsikkerhedsdirektivs funktion som forbrugernes sikkerhedsnet skal bevares, og at det grundlæggende forsigtighedsprincip også fremover skal finde anvendelse med henblik på at beskytte forbrugerne. I forhold til tilføjelsen af nye aspekter i vurderingen af produkters sikkerhed, herunder vedrørende cybersikkerhedsrisici og risici ved produkter med kunstig intelligens, skal der sikres overensstemmelse med øvrige relevante EU-retsakter og tiltag med henblik på at undgå overlap og uoverensstemmelser.

Regeringen støtter, at rammerne for markedsovervågning på tværs af de harmoniserede og ikke-harmoniserede produktområder ensartes.

Regeringen støtter målsætningen om generelt at styrke informationsniveauet til forbrugerne og sikre mere effektive tilbagekaldelser af farlige produkter. Der skal derfor sikres proportionalitet mellem de pålagte forpligtelser og den forventede effekt på forbrugersikkerheden.

Forslaget vil medføre behov for ændring af gældende regler på området. Det vurderes, at forslaget vil medføre administrative byrder for virksomhederne og få statsfinansielle konsekvenser som følge af nye forpligtelser for myndighederne.

2. Baggrund

Det generelle produktsikkerhedsdirektiv (GPSD) udgør den juridiske ramme for produktsikkerheden på det ikke-harmoniserede produktområde for ikke-fødevarerprodukter, og fungerer som et ”sikkerhedsnet” for forbrugerne, som skal sikre, at der ikke markedsføres farlige produkter i EU. Selvom GPSD overordnet har bidraget væsentligt til at sikre et højt niveau af forbrugersikkerhed og et velfungerende indre marked for produkter, er der imidlertid stadig for mange usikre produkter, der kommer i hænderne

på europæiske forbrugere. Det skyldes blandt andet, at GPSD er fra 2001 og derfor ikke tager højde for de markante udviklinger, der har været siden da. For det første fordi fremkomsten af produkter med nye teknologier, som eksempelvis kunstig intelligens, udfordrer GPSD's definitioner og anvendelighed. For det andet på grund af væksten i online-handel og udviklingen af nye forretningsmodeller og nye typer af økonomiske operatører som eksempelvis online markedspladser. Kommissionens undersøgelser viser, at andelen af produkter, der importeres direkte af europæiske forbrugere fra sælgere uden for EU, herunder via online markedspladser, fortsat vokser. Kommissionen konkluderer, at de frivillige tiltag, som hidtil har skullet bidrage til at højne produktsikkerheden på disse markedspladser, kun har haft begrænset effekt.

Kommissionen vurderer desuden, at processen for tilbagekaldelser af farlige produkter, der allerede er blevet solgt til europæiske forbrugere, ikke fungerer tilstrækkeligt effektivt og ensartet på tværs af medlemslandene. Det betyder, at forbrugerne i for høj grad bliver ved med at anvende farlige produkter og dermed udsættes for risici, også efter at produkterne er kaldt tilbage.

Endvidere mangler der sammenhæng og overensstemmelse mellem GPSD og de gældende regler om markedsovervågning (forordning (EU) 2019/1020 af 20. juni 2019 om markedsovervågning og produktoverensstemmelse og om ændring af direktiv 2004/42/EF og forordning (EF) nr. 765/2008 og (EU) nr. 305/2011) på det harmoniserede produktområde, hvilket udgør en barriere både for virksomhederne og de ansvarlige nationale myndigheder. Et forslag i 2013 om at revidere både GPSD og forordningen om markedsovervågning og akkreditering (765/2008) samt introducere én samlet juridiske ramme for produktsikkerhed og markedsovervågning blev bremsset i forhandlingerne og er siden trukket tilbage. I 2019 blev der vedtaget en revision af forordning 765 i form af en ny forordning om markedsovervågning (2019/1020), som trådte i kraft 16. juli 2021. Med denne forordning har myndighederne bl.a. fået en række nye beføjelser særligt rettet mod e-handel, herunder retten til at udføre kontrol ved brug af skjult identitet og muligheden for at blokere for adgangen til onlinegrænseflader, der vedbliver at markedsføre farlige produkter. Disse muligheder findes ikke i GPSD.

Endelig vurderer Kommissionen, at de gældende regler vedrørende produkter, der kan forveksles med fødevarer, som er fastsat i et særskilt direktiv (87/357/EØF), bliver fortolket individuelt og dermed anvendt meget uensartet på tværs af medlemslandene. Der er derfor et behov for at mindske den juridiske kompleksitet og skabe større klarhed og ensartethed på området.

Kommissionen har den 30. juni 2021 fremsendt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om generel produktsikkerhed KOM (2021) 346. Forslaget er oversendt til Rådet den 9. august 2021 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i artikel 294, TEUF. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med Kommissionens forslag til en ny forordning om produktsikkerhed i almindelighed er at styrke forbrugersikkerheden i EU ved at opdatere og modernisere den generelle juridiske ramme for sikkerheden i ikke-fødevarerprodukter, så den også fremover udgør et stærkt sikkerhedsnet for forbrugerne og bidrager til et velfungerende indre marked med fair konkurrencevilkår. Med det afsæt skal forslaget:

- Sikre at produktsikkerhedsforordningen kan håndtere sikkerheden og relevante risici i alle ikke-harmoniserede produkter, herunder også sikkerhedsrisici relateret til nye teknologier. Målet er ikke at regulere alle risici forbundet med nye teknologier, men alene de risici der vedrører forbrugernes sikkerhed og sundhed.
- Tage højde for de udfordringer, som følger af e-handel. Produktsikkerheden skal være på plads, uanset hvordan forsyningskæden er indrettet. Reglerne for nye online forretningsmodeller skal tydeliggøres, og betingelserne for kontrol med produkter fra tredjelande skal styrkes til fordel for både forbrugere og virksomheder.
- Styrke effekten af tilbagekaldelser med henblik på at holde farlige produkter væk fra forbrugerne.
- Styrke håndhævelsen via bedre markedsovervågning. Herunder ensrette rammen for markedsovervågning af de ikke-harmoniserede produkter med den harmoniserede produktlovgivning, især markedsovervågningsforordningen (2019/1020), for at skabe ensartede vilkår for produkter og virksomheder.
- Sikre en mere ensartet håndtering i EU af sikkerhedsrisici relateret til produkter, der kan forveksles med fødevarer.

Der er generelt tale om en omfattende revision og modernisering, hvor det eksisterende direktiv fra 2001 i høj grad tilpasses New Legislative Framework (NLF), der er den overordnede ramme, der gælder for den harmoniserede produktlovgivning. Den følgende gennemgang fokuserer på de centrale elementer og ændringer i forhold til i dag.

Forordningens genstand og anvendelsesområde (artikel 1-2)

Forordningen fastsætter regler for forbrugerprodukter, der er bragt i omsætning i EU, uanset om de er nye, brugte, reparerede eller istandsatte.

Forordningen finder anvendelse på produkter, som ikke er omfattet af anden EU-lovgivning, der regulerer samme mål som denne forordning.

En række af forordningens bestemmelser gælder dog også for produkter omfattet af EU-harmoniseringslovgivning. Det inkluderer: Nye forpligtelser for erhvervsdrivende i tilfælde af fjernsalg og produktrelaterede ulykker (Kap. III, sektion 2), særlige forpligtelser for online markedspladser (Kap. IV), bestemmelser om Safety Gate-systemet til udveksling af information om farlige produkter (Kap VI) og bestemmelser om forbrugernes ret til information og kompensation, herunder nye krav og forpligtelser vedrørende tilbagekaldelser (Kap. VIII).

Forordningen finder ikke anvendelse på medicinske produkter, fødevarer, foder, planter, plantebeskyttelsesmidler, dyr og animalske biprodukter samt transportmidler, som betjenes i forbindelse med en tjenesteydelse, der leveres til forbrugeren.

Artikel 1-7

Der indføres en række nye og ændrede definitioner samt flere definitioner, der er anvendt i anden lovgivning.

Følgende definitioner er i overensstemmelse med definitionerne i markeds-
overvågningsforordningen (EU 2019/1020): Alvorlig risiko, gøre tilgængelig på markedet, bringe i omsætning, fabrikant, bemyndiget repræsentant, importør, distributør, udbyder af distributionstjenester, erhvervsdrivende, onlinegrænseflade, slutbruger, markedsovervågning, tilbagekaldelse og tilbagetrækning.

Definitionerne vedrørende standarder henviser til definitionerne i standardiseringsforordningen (forordning (EU) Nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets beslutning 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF).

I definitionen af '*produkt*' er det gjort eksplicit, at et produkt kan stå alene eller være forbundet med andre elementer. Begrebet omfatter brugte, reparerede og istandsatte produkter. I definitionen af '*sikkert produkt*' indgår ikke længere en oplysning af eksempler på forhold, der indgår i vurderingen af, hvorvidt et produkt er sikkert. Det er tilføjet, at et produkt ikke med rimelig formodning må frembyde en risiko eller kun minimal risiko ved misbrug af produktet.

'Online markedsplads' er en ny definition i de generelle produktsikkerhedsregler. Definitionen omfatter udbyderen af en formidlingservice, der gør det muligt for forbrugere at indgå fjernsalgsaftaler med en anden sælger eller forbrugere om salg af produkter omfattet af forordningen.

Fjernsalg (artikel 4)

Artiklen slår, i overensstemmelse med markedsovervågningsforordningen, fast, at produkter til salg online skal betragtes som gjort tilgængelige på markedet, hvis de er rettet mod forbrugere i EU. Vurderingen af, hvorvidt produkterne er rettet mod forbrugere i EU, skal tage afsæt i henholdsvis brugen af sprog og valuta, domænenavn samt hvilke geografiske områder, der tilbydes forsendelse til. Kriterierne er ikke udtømmende.

Sikkerhedskrav, formodning om sikkerhed og Aspekter ved vurdering af produkters sikkerhed (artikel 5-7)

Forslaget udvider forpligtelsen til kun at bringe sikre produkter i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet, så den fremover gælder alle økonomiske operatører og ikke som hidtil kun fabrikanten. Online markedspladser er ikke omfattet af definitionen på en erhvervsdrivende. Formodning om sikkerhed kan opnås ved overensstemmelse med krav fastsat i eller i henhold til relevante europæiske standarder eller ved overensstemmelse med tilsvarende nationale krav.

Kravene til de aspekter, der skal indgå i vurderingen af overensstemmelse, når formodningen om sikkerhed ikke finder anvendelse, er udvidet og præciseret. Produktets egenskaber, virkning på andre produkter og andre produkters virkning på produktet, der med rimelighed kan forudses, skal indgå i vurderingen, herunder emballering, mærkning, advarsler og sikkerhedsinstruktioner. Endvidere skal vurderingen inkludere produktets udseende, navnlig når det kan forveksles med en fødevarer og dermed tage højde for de tilfælde, som hidtil er omfattet af direktiv 87/357/EØF. Som noget nyt skal vurderingen omfatte relevante cybersikkerhedsfunktioner, der er nødvendige for at beskytte produktet mod eksterne påvirkninger, herunder ond-sindede tredjeparter, når en sådan indflydelse kan have en indvirkning på produktets sikkerhed.

Kapitel III: Forpligtelser for erhvervsdrivende – sektion 1

Forpligtelserne i denne sektion finder ikke anvendelse for produkter, omfattet af EU-harmoniseringslovgivning.

Forpligtelser for fabrikanter, bemyndigede repræsentanter, importører og distributører (artikel 8-11)

Fabrikanter skal sikre, at deres produkter overholder sikkerhedskravene. De skal undersøge klager over produkter og føre registre over sådanne kla-

ger, farlige produkter og tilbagekaldelser. Fabrikanter skal sikre, at forbrugerne har adgang til at indgive klager, ulykker og få svar på sikkerhedsspørgsmål, mens deskal informere distributører, importører og online markedspladser om problemer med sikkerheden ved deres produkter og tage de fornødne skidt for at bringe produktet i overensstemmelse med reglerne eller tilbagekalde eller tilbagetrække produktet.

Bemyndigede repræsentanter kan ved skriftlig fuldmagt bemyndiges af fabrikanter til at udføre en række opgaver. De skal som minimum bemyndiges til at måtte være i kontakt og samarbejde med markedsovervågningsmyndighederne, udlevere dokumentation og til at informere fabrikanterne om eventuelle uoverensstemmelser ved produktet.

Importørens forpligtelser er baseret på fabrikantens. Importører er forpligtet til at sikre, at produkter er sikre og overholder sikkerhedskravene på linje med de krav, der stilles til fabrikanten. De skal ligeledes sikre, at produktet er ledsaget af sikkerhedsinformation og brugsanvisning. Hvis importører ved eller burde vide, at et produkt, de har bragt i omsætning, ikke er i overensstemmelse med reglerne, skal de informere fabrikanten og tage de fornødne skidt for at bringe produktet i overensstemmelse med reglerne eller tilbagekalde eller tilbagetrække produktet. Importøren skal sikre, at forbrugerne advares og at berørte medlemsstaters markedsovervågningsmyndigheder meddeles via Safety Business Gate om at et produkt udgør en risiko for forbrugernes sundhed og sikkerhed og om eventuelle korrigerende foranstaltninger.”

Distributører er forpligtet til at sikre, at fabrikanten har påført type-, batch- eller serienummer på produktet. De skal sikre, at *fabrikanten* har påført sit navn og kontaktoplysninger, og at produktet er ledsaget af sikkerhedsinformation og brugsanvisning på rette sprog. Distributøren skal sikre, at *importøren* har påført sit navn og kontaktoplysninger på produktet eller på salgsannoncen i forbindelse med fjernsalg. Hvis distributører ved eller burde vide, at et produkt ikke er i overensstemmelse med reglerne, skal de informere fabrikanten eller importøren og bringe produktet i overensstemmelse med reglerne, tilbagetrække eller tilbagekalde produktet. Distributøren skal sikre, at berørte medlemsstaters markedsovervågningsmyndigheder meddeles via Safety Business Gate om at et produkt udgør en risiko for forbrugernes sundhed og sikkerhed.

Tilfælde hvor fabrikantens forpligtelser gælder for andre økonomiske operatører, internt overensstemmelsessystem og samarbejde med markedsovervågningsmyndigheder (artikel 12-14)

Forslaget indebærer, at en person eller en juridisk person, der foretager en væsentlig ændring af et produkt, skal betragtes som fabrikant og derved overtager fabrikantens forpligtelser for den del af produktet, der er påvirket

af ændringen, eller af hele produktet hvis den væsentlige ændring har indflydelse på produktets sikkerhed.

De økonomiske operatører forpligtes til at have interne overensstemmelsesprocedurer på plads, som sikrer, at de lever op til forordningens overordnede sikkerhedskrav. Derudover fastsættes bestemmelser om de informationer, markedsovervågningsmyndighederne skal kunne kræve udleveret fra de økonomiske operatører. Det omfatter informationer om produktets risici og eventuelle korrigerende tiltag samt informationer om involveringen af andre økonomiske operatører.

Ansvarlig person for produkter der bringes i omsætning på EU markedet, information til økonomiske operatører og sporbarhed (artikel 15-17)

Kravet i markedsovervågningsforordningens artikel 4 om, at et produkt kun må bringes i omsætning på EU-markedet, hvis der er en ansvarlig person i EU, finder også anvendelse på produkter omfattet af denne forordning. Navn, varemærke og kontaktoplysninger på den ansvarlige person skal fremgå af produktet. Foruden de forpligtelser, der gælder for den ansvarlige person i henhold til markedsovervågningsforordningen, stiller artiklen supplerende krav til den ansvarlige person om at foretage stikprøver, både af tilfældige produkter og af bestemte produkter, der vurderes at kunne udgøre en alvorlig risiko.

Derudover forpligtes medlemsstaterne til at etablere procedurer, der ved forespørgsel giver økonomiske operatører informationer om implementeringen af denne forordning, og Kommissionen får mulighed for, via delegerede retsakter, at indføre nærmere krav om sporbarhed for udvalgte produkter eller kategorier af produkter, der vurderes at udgøre en alvorlig risiko.

Kapitel III: Forpligtelser for økonomiske operatører – sektion 2 (artikel 18-19)

I modsætning til forpligtelserne i sektion 1 gælder forpligtelserne i denne sektion også for produkter omfattet af EU's harmoniseringslovgivning. Sektionen pålægger de økonomiske operatører nye forpligtelser i tilfælde af fjernsalg og i tilfælde af produktrelaterede ulykker.

Ved fjernsalg skal de relevante økonomiske operatører angive en række oplysninger klart og tydeligt i det relevante produkttilbud. Ud over kontaktoplysninger og identifikationsinformationer skal også eventuelle advarsler og sikkerhedsinformationer fremgå af tilbuddet. Ved ulykker forpligtes fabrikanten at notificere ulykken til myndighederne via Safety Business Gateway, jf. artikel 25, inden for to arbejdsdage efter fabrikanten får

kendskab til hændelsen. Importører og distributører, men ikke online markedspladser, der får kendskab til produktrelaterede ulykker, skal informere fabrikanten.

Specifikke forpligtelser for online markedspladser vedrørende produktsikkerhed (artikel 20)

Artiklen indfører en række forpligtelser for online markedspladser i relation til produktsikkerhed. De forpligtes fx til at etablere ét kontaktpunkt for markedsovervågningsmyndighederne vedrørende produktsikkerhed, registrere sig i Safety Gate og tage hensyn til regelmæssige oplysninger om farlige produkter herfra ved frivillige tiltag som fx for at opdage og fjerne farlige produkter. Desuden skal de meddele de frivilligt truffe tiltag via Safety Gate til de myndigheder, hvis oplysninger de har handlet ud fra.

Online markedspladser skal reagere på henvendelser og påbud fra en markedsovervågningsmyndighed om at fjerne ulovlige produkter eller udstede advarsler mod brugen af produktet inden for to arbejdsdage i det pågældende medlemsland. Med henvisning til artikel 14 i forslaget om Digital Services Act vedrørende anmeldelses- og fjernelsesmekanismer skal online markedspladser reagere på notifikationer fra private vedrørende produktsikkerhed uden unødigt ophold og senest inden for fem arbejdsdage.

Med henvisning til artikel 22 i forslaget om Digital Services Act om erhvervsdrivendes sporbarhed forpligtes online markedspladserne til, at sælgerne har mulighed for at fremvise den påkrævede information, og sikre, at informationen gøres let tilgængelig for forbrugerne. For hvert produkt, skal der fremgå navn og kontaktoplysninger på fabrikanten eller den ansvarlige person, hvis fabrikanten ikke er etableret i EU, information om produkttypen samt batch- eller serienummer eller anden identifikation, og eventuelle advarsler og sikkerhedsinformationer om produktet på et letforståeligt sprog som fastsat af medlemsstaten, hvor produktet gøres tilgængeligt.

Online markedspladser forpligtes til at samarbejde med markedsovervågningsmyndighederne og relevante erhvervsdrivende for at fremme tiltag for at eliminere eller mindske risiciene vedrørende produkter tilbudt til salg via deres tjeneste. Online markedspladser skal undgå at stille hindringer i vejen for tilbagekaldelser, meddele markedsovervågningsmyndighederne om truffe tiltag og udveksle oplysninger med retshåndhævende myndigheder. Desuden skal de give adgang for markedsovervågningsmyndighedernes onlineredskaber til deres grænseflader for at identificere farlige produkter og til at udtrække relevante oplysninger (data scraping) efter anmodning.

Markedsovervågning og implementering (artikel 21-22)

Med henblik på medlemsstaternes kontrol med reglerne i produktsikkerhedsforordningen henviser forslaget til markedsovervågningsforordningen

(2019/1020) og lægger op til, at hele markedsovervågningsforordningens kapitel IV om tilrettelæggelse, aktiviteter og forpligtelser for markedsovervågningsmyndigheder og det centrale forbindelseskantor også gælder for produktsikkerhedsforordningen. Derudover gælder bl.a. bestemmelserne om markedsovervågningsmyndighedernes beføjelser, myndighedernes omkostninger, markedsovervågningsforanstaltninger og fælles EU-testfaciliteter.

Markedsovervågningsmyndighedernes får dermed adgang til kontrolbeføjelser, som de allerede har i markedsovervågningsforordningen, herunder eksempelvis til at føre produktkontrol ved brug af skjult identitet og til at blokere for adgangen til onlinegrænseflader, der sælger farlige produkter.

Derover kan myndighederne bede om dokumentation for, at risici ikke overføres fra ét produkt til andre produkter, fx fordi de produceres efter samme metode eller med de samme komponenter. Endelig kan myndighederne vælge at etablere kontroller af de økonomiske operatørers interne kvalitets- og overensstemmelsesprocedurer, jf. artikel 13.

Medlemsstaterne skal årligt afrapportere på implementeringen af denne forordning. Indikatorerne vil blive fastsat via gennemførselsretsakter.

Safety Gate systemet til information om farlige produkter (artikel 23-24)

Forslaget viderefører det eksisterende Rapex-system til udveksling af oplysninger om foranstaltninger over for produkter, der udgør en risiko for slutbrugeres sundhed og sikkerhed, men omdøber det til 'Safety Gate'.

Kravene til medlemsstaternes notifikationer og anvendelse af systemet præciseres og myndighedernes forpligtelse til at notificere skærpes, så alle produkter omfattet af denne forordning skal notificeres, uanset om der er tale om en alvorlig eller en mindre alvorlig risiko. For produkter, der er omfattet af harmoniseringslovgivning, er der kun pligt til at notificere alvorlige risici, mens notificering af øvrige risici er frivilligt. Fristen er 2 arbejdsdage.

Safety Business Gateway, EU handling mod produkter, der udgør en alvorlig risiko og mæglingsordning (artikel 25-27)

Kommissionen pålægges at vedligeholde en web portal, der gør det muligt for virksomhederne at indberette de påkrævede oplysninger til myndigheder og forbrugere, jf. artikel 8-11 og 19.

Kommissionen får mulighed for, via gennemførselsretsakter, at iværksætte tiltag over for produkter eller grupper af produkter, der vurderes at udgøre

en alvorlig risiko, hvis der er stor uenighed mellem medlemsstaterne vedrørende håndteringen, eller hvis risikoen ikke kan inddæmmes af medlemsstaternes tiltag eller af andre procedurer under EU lovgivningen. Produkter, som Kommissionen har forbudt at gøre tilgængelige i EU, må som udgangspunkt ikke eksporteres til resten af verden.

Produkter, der er blevet vurderet farlige af en markedsovervågningsmyndighed i ét medlemsland, skal som udgangspunkt formodes tilsvarende farlige af markedsovervågningsmyndigheder i andre medlemslande. I de tilfælde, hvor et andet lands markedsovervågningsmyndighed når frem til en anden vurdering af risikoen, kan denne bede Kommission om at gå ind i sagen. Kommissionen skal herefter invitere alle medlemslande til at foretage en evaluering af produktets risiko og komme med en anbefaling. På den baggrund skal Kommissionen herefter afgive en vurdering af risikoniveauet. Medlemslandene skal tage Kommissionens vurdering til efterretning. Kommissionen skal udforme retningslinjer for den praktiske implementering af denne artikel.

Forbrugersikkerhedsnetværk (artikel 28)

Artiklen lægger op til, at det eksisterende Consumer Safety Network, som består af medlemsstater og administreres af Kommissionen bliver en del af EU's produktoverensstemmelsesnetværk (EUPCN), der er etableret i henhold til markedsovervågningsforordningen (2019/1020) med henblik på tilstrækkelig koordination af de fælles aktiviteter på tværs af harmoniserede og ikke-harmoniserede områder.

Koordinerede håndhævelsesaktiviteter og kontrolaktioner om produktsikkerhed (artikel 29-30)

Forslaget viderefører muligheden for, at markedsovervågningsmyndigheder kan samarbejde med andre relevante myndigheder eller/og organisationer om fælles aktiviteter, der kan fremme sikkerhed og forbrugerbeskyttelse. Kommissionen kan bidrage til disse, herunder med finansiering.

Information mellem offentlige myndigheder og forbrugere, Safety Gate portal og Information fra økonomiske operatører til forbrugere (artikel 31-33)

Forslaget slår fast, at myndighedernes og Kommissionens information vedrørende produktrelaterede risici og foranstaltninger generelt, og kun med få undtagelser, skal gøres tilgængelige for offentligheden, herunder for personer med handicap. Myndighederne skal sikre, at forbrugere har adgang til at indgive klager vedrørende produktsikkerhed, markedsovervågning og kontrolaktiviteter, og at der følges behørigt op på disse klager. Kommissionen skal vedligeholde en Safety Gate portal, som skal sikre offentligheden fri adgang til udvalgte informationer om notificerede produkter. Via en

særskilt sektion skal forbrugerne sikres mulighed for at informere Kommissionen om produkter, der udgør en risiko for sikkerhed og sundhed. Kommissionen skal sikre behørig opfølgning på informationerne fra forbrugerne. Kommissionen skal via en gennemførselsretsakt sikre systemets funktionalitet, herunder at forbrugernes information kan tilgå myndighederne.

De økonomiske operatører forpligtes til at informere alle berørte forbrugere, som de kan identificere, direkte i tilfælde af tilbagekaldelser eller advarsler. Økonomiske operatører, der indsamler persondata fra forbrugere, skal bruge disse ved tilbagekaldelser og advarsler. Kommissionen vil udarbejde en gennemførselsretsakt, der fastsætter de nærmere krav vedrørende registrering af bestemte produktkategorier.

I de tilfælde, hvor alle berørte forbrugere ikke kan kontaktes direkte, skal de økonomiske operatører udsende advarsler og beskeder via andre kanaler med bredest mulige rækkevidde, herunder også for personer med handicap.

Meddelelser om tilbagekaldelser og ret til retsmidler (artikel 34-35)

Med henblik på at styrke effekten af tilbagekaldelser, fastsætter forslaget en række krav til de erhvervsdrivendes skriftlige meddelelser til forbrugerne om tilbagekaldelser. Kommissionen skal udarbejde en gennemførselsretsakt, der nærmere specificerer format, sprogkrav og indhold af meddelelserne.

Derudover lægger forslaget op til, at den økonomiske operatør, som er ansvarlig for tilbagekaldelsen, skal tilbyde forbrugeren kompensation for produktet. Kompensationen skal bestå af mindst én af følgende elementer: Reparation af produktet; ombytning til et tilsvarende produkt med mindst samme værdi; refundering af værdien af det tilbagekaldte produkt. Reparation, bortskaffelse eller destruktions af produktet udført af forbrugeren bør kun ske, når dette er nemt og sikkert. Den økonomiske operatør skal i disse tilfælde sikre, at forbrugeren har de relevante instruktioner eller/og de nødvendige reservedele eller software opdateringer.

Internationalt samarbejde (artikel 36)

Artiklen fastsætter bestemmelser om EU's samarbejde og informationsudveksling med tredjelande og internationale organisationer. Forslaget lægger op til, at både tredjelande og ansøgerlande til EU efter nærmere aftale kan deltage fuldt ud i Safety Gate systemet, hvis de anvender relevant EU regulering om produktsikkerhed, herunder denne forordning i deres jurisdiktion.

Finansielle bestemmelser (artikel 37-38)

Forslaget fastslår, hvilke aktiviteter EU henholdsvis skal og kan vælge at finansiere i relation til forordningen. De foreslåede aktiviteter samt betingelserne vedrørende finansiering og kontrol af EU-midler skal ske i forlængelse af allerede gældende regler og praksis.

Erstatningsansvar (artikel 39)

Artiklen slår fast, at beslutninger truffet med afsæt i forordningen ikke skal have indflydelse på vurderingen af ansvar i henhold til nationale regler herom, og at forordningen ikke påvirker anvendelsen af produktansvarsdirektivet (direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar).

Sanktioner (artikel 40)

Artiklen forpligter medlemsstaterne til at fastsætte sanktioner, der er effektive, proportionale og afskrækkende. Medlemsstaterne skal senest tre måneder efter forordningens ikrafttrædelse notificere Kommissionen herom.

Samtidig fastsætter forslaget en række nærmere, ikke udtømmende, kriterier for medlemsstaternes udmøntning af sanktioner over for såvel erhvervsdrivende som online markedspladser, samt hvilke typer af overtrædelser, der skal udløse sanktioner. Forslaget lægger op til, at den maksimale bødestørrelse minimum skal være fire procent af en erhvervsdrivendes årlige omsætning i det pågældende medlemsland. Derudover kan medlemsstaten udstede tvangsbøder med henblik på at opnå bestemte formål.

Forslaget forpligter medlemsstaterne til årligt at informere Kommissionen om typer, størrelser og modtagere af sanktioner samt om øvrige overtrædelser af forordningen. Kommissionen forpligtes til at samle op i en årlig rapport.

Udøvelse af delegerede beføjelser, komitéprocedure og evaluering (artikel 41-43)

Kommissionens beføjelser til at udstede delegerede retsakter som omtalt i artikel 17 (3) reguleres, og der fastsættes bestemmelser om den komité, der skal assistere Kommissionen i henhold til reglerne i Forordning (EU) Nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.

Der lægges op til, at Kommissionen skal evaluere forordningen efter fem år med vurdering af effekten på forbrugerbeskyttelsen i forhold til konsekvenserne for virksomhederne, herunder især SMV'er. Medlemsstaterne skal bidrage med relevant information til brug for evalueringen.

Ændringer til Standardiseringsforordningen (artikel 44)

Artiklen ændrer standardiseringsforordningen ((EU) Nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets beslutning 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF), så denne fremover refererer specifikt til – og gælder for produktsikkerhedsforordningen.

Ophævelser, overgangsbestemmelser og ikrafttrædelse (artikel 45-47)

Forslaget ophæver produktsikkerhedsdirektivet, GPSD (2001/95/EF) og forvekslingsdirektivet (Rådets direktiv af 25. juni 1 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om produkter, der på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med andre produkter og herigennem være til fare for forbrugernes sundhed eller sikkerhed (87/357/EØF)). Forslaget slår fast, at medlemsstater ikke må forhindre, at produkter, der er bragt på markedet før forordningens ikrafttrædelse og er i overensstemmelse med produktsikkerhedsdirektivet, fortsat gøres tilgængelig på markedet.

Forslaget lægger op til, at forordningen træder i kraft 20 dage efter offentliggørelse i EU-tidende og finder anvendelse 6 måneder efter ikrafttrædelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget. Forslaget vil blive behandlet af Europa-Parlamentets Udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO).

Europa-Parlamentet har i beslutning af 25. november 2020 om håndtering af produktsikkerhed i det indre marked udtrykt en række ønsker til revisionen af GPSD. Parlamentet henviser i beslutningen til, at der er behov for en horisontal lovgivningsramme, der kan fungere som et sikkerhedsnet og forbedre forbrugerbeskyttelsen, og opfordrer derfor Kommissionen til at indføre ensartede regler for harmoniserede og ikke-harmoniserede produkter samt for produkter, der sælges henholdsvis offline og online. Europa-Parlamentet opfordrer desuden Kommissionen til at foreslå obligatoriske regler og pligter for online markedspladser, herunder både proaktive og reaktive.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at opgaven med at sikre et tilstrækkeligt niveau af sikkerhed i produkter på det indre marked ikke kan løses af medlemsstaterne alene, og at der er brug for at ensarte både reglerne og håndhævelsen for at sikre et ensartet højt niveau af forbrugerbeskyttelse og ensartede vilkår for virksomhederne.

Særligt i forhold til væksten i onlinehandel og direkte import af produkter fra lande uden for EU, som skaber store udfordringer og er ressourcekrævende for de enkelte medlemsstaters markedsovervågningsmyndigheder, er der brug for effektiv koordination af indsatser og udveksling af data om farlige produkter, som er forankret centralt og koordineret på EU-niveau.

Regeringen vurderer på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Det generelle produktsikkerhedsdirektiv og forvekslingsdirektivet er implementeret i dansk ret ved:

- lov nr. 799 af 9. juni 2020 om produkter og markedsovervågning (produktloven),
- bekendtgørelse nr. 839 af 10. juni 2020 om produktsikkerhed i almindelighed og koordination mellem kontrolmyndigheder
- bekendtgørelse nr. 1103 af 12. december 2003 om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnedsmidler.

Det fremgår eksplicit af lov om produkter og markedsovervågning, at den finder anvendelse på de produkter, der er omfattet af det nugældende generelle produktsikkerhedsdirektiv. Loven danner blandt andet den overordnede ramme for den erhvervsdrivendes pligter, fastlægger kontrolmyndighedens afgørelseskompetence m.v.

Bekendtgørelse om produktsikkerhed i almindelighed og koordination mellem kontrolmyndigheder fastsætter sikkerhedskravene til produkter omfattet af bekendtgørelsen. De erhvervsdrivendes forpligtelser er også fastsat. Derudover er der fastsat regler om koordination mellem kontrolmyndighederne og om udveksling af oplysninger via Safety Gate/RAPEX.

Bekendtgørelse om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnemidler, fastsætter sikkerhedskravene til legetøj og produkter, som kan forveksles med levnedsmidler. Derudover er der fastsat regler om markedskontrol.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En ny forordning om generel produktsikkerhed vil være direkte gældende i dansk ret.

En vedtagelse af forslaget vil samtidig medføre behov for ændring af lov nr. 799 af 9. juni 2020 om produkter og markedsovervågning samt udste-

delse af en ny bekendtgørelse om produktsikkerhed i almindelighed og koordination mellem kontrolmyndigheder og ophævelse af bekendtgørelse om sikkerhedskrav til legetøj og produkter, som på grund af deres ydre fremtræden kan forveksles med levnemidler.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes at have statsfinansielle konsekvenser i form af øgede udgifter til myndighedernes markedsovervågning og overholdelse af de forpligtelser, som myndighederne får som følge af forslaget. Eksempelvis er der skærpede indrapporтерingsforpligtelser i relation til Safety Gate og detaljerede årlige indrapporтерinger til Kommissionen om sanktioner og overtrædelser. Myndighederne vil desuden få ekstraopgaver som følge af den foreslåede ret til kompensation for tilbagekaldte produkter, idet der er tale om en ny ordning, som vil skulle etableres, ligesom der vil være udgifter til administration, håndtering af henvendelser fra forbrugere mv. Desuden giver forslaget på en række områder Kommissionen mulighed for at udstede gennemførelsesretsakter, der kan fastsætte nærmere krav og kriterier, hvilket vil kunne pålægge myndighederne yderligere forpligtelser.

Det fulde omfang af forslagens betydning for medlemsstaternes ressourceforbrug vurderes ikke tilstrækkelig belyst. Dette bør derfor undersøges nærmere, inden de statsfinansielle konsekvenser kan endeligt fastlægges. Det bemærkes, at de afledte nationale udgifter som udgangspunkt vil skulle afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. retningslinjerne for den danske EU-beslutningsprocedure og budgetvejledningens bestemmelser herom.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes overordnet at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, idet mere tydelige og ensartede regler om generel produktsikkerhed vil bidrage til et mere effektivt og velfungerende indre marked for varer. Det vurderes at være en fordel for forbrugernes tillid til online-handlen, at der stilles tydeligere krav til online markedspladser og andre virksomheder, herunder om klar og tydelig produktinformation.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes at få positive konsekvenser for virksomhederne, at produktsikkerhedsdirektivet og forvekslingsdirektivet erstattes af én ny forordning, idet det vil reducere kompleksiteten og forskelligheden i fortolkning af reglerne på tværs af EU.

Den overordnede modernisering og opdatering af rammen for generel produktsikkerhed, så denne i højere grad afspejler NLF og de øvrige produktrelaterede EU-tiltag, som er gennemført siden 2001, vurderes også at være en fordel for virksomhederne. Det samme gør forslaget om, i vidt omfang, at ensarte reglerne for produktsikkerhed og kontrollen med denne på tværs

af de harmoniserede og ikke-harmoniserede produktområder, idet det vil blive nemmere for virksomhederne at navigere i.

Samtidig gælder det dog, at forslaget på en række punkter udvider og skærper kravene til de økonomiske operatører, herunder fabrikanter, bemyndigede repræsentanter, importører og distributører, i forhold til de gældende regler. Blandt de elementer, der kan pålægge erhvervslivet byrder, er udvidelsen af markedsovervågningsforordningens krav om en ansvarlig person til alle forbrugerprodukter, forpligtelsen til at tilbyde forbrugerne kompensation for tilbagekaldte produkter, flere registrerings-, informations- og indberetningsforpligtelser, herunder ved fjernsalg og ulykker, og forpligtelsen til at have et internt overensstemmelsessystem i forhold til produktsikkerhed. Dertil kommer udvidelsen af de aspekter, der skal indgå i vurderingen af sikkerheden i produkter, bl.a. med et øget fokus på risici relateret til nye teknologier.

Forslaget kan samtidig få negative økonomiske konsekvenser for de virksomheder, der omfattes af definitionen af en 'online markedsplads', idet forslaget indfører forpligtelser for disse, som ikke findes i dag. I forhold til de forpligtelser, som online markedspladserne allerede har udsigt til at blive pålagt som konsekvens af Digital Services Act, vurderes konsekvenserne af de ekstra forpligtelser i dette forslag dog at være relativt begrænsede.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes at have positive konsekvenser for forbrugersikkerheden, idet det vil reducere antallet af farlige produkter, der anvendes af forbrugerne. Forbrugernes rettigheder styrkes, herunder via retten til kompensation for farlige produkter, der kaldes tilbage. De skærpede forpligtelser for økonomiske operatører og online markedspladser om information og sporbarhed i forhold til produkter, der sælges online, vil også være til fordel for forbrugerne.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger den 16. august 2021.

Nedenfor sammenfattes hovedindholdet af de indkomne høringssvar fra Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Standard og Forbrugerrådet Tænk. Forsikring & Pension (F&P) havde ingen bemærkninger.

Dansk Erhverv er generelt positivt stemt over for Kommissionens udkast til forordning om generel produktsikkerhed inklusiv forsøget på at skabe en mere effektiv proces for tilbagekaldelser og særligt det forhold, at der

med forslaget søges at skabe overensstemmelse mellem det harmoniserede og ikke-harmoniserede produktområde. Det bør dog konkret afklares, hvilke dele af forslaget, der finder anvendelse for de produkttyper, der samtidig er omfattet af en eller flere dele af den harmoniserede lovgivning, så der ikke opstår unødvendige byrder eller uklarheder for virksomhederne i forhold til at opfylde de krav, der stilles i produktsikkerhedsmæssig sammenhæng.

Dansk Erhverv finder det nødvendigt, at online markedspladser anerkendes som ”økonomiske aktører” og gøres ansvarlige som digitale importører på linje med fysiske importører. Samtidig vurderes det afgørende for beskyttelsen af konkurrencen på det indre marked og forbrugersikkerheden, at online markedspladser, der lader sælgere fra tredjelande få adgang til europæiske forbrugere, påtager sig samme ansvar som en importør efter produktsikkerhedslovgivningen.

Dansk Erhverv finder desuden, at de foreslåede oplysningskrav i udkastets artikel 18 og tilsvarende for online markedspladser i udkastets artikel 20 alene bør begrænses til at gælde for salg omfattet af artikel 20 og evt. salg fra aktører i tredjelandes selvstændige webshops. Den nuværende lovgivning for europæiske webshops indeholder, ifølge Dansk Erhverv, allerede proportionale krav til forbrugeroplysning i købsituationen, såsom krav om visning af advarsler og andre oplysninger afgørende for forbrugers beslutning om køb af produktet.

Dansk Industri bakker op om revisionen af det eksisterende produktsikkerhedsdirektiv, da der er behov for en forbedring af reglerne for produktsikkerhed og en mere ensartet implementering på tværs af EU.

Dansk Industri finder, at det fremlagte forslag, i modsætning til det eksisterende produktsikkerhedsdirektiv, har et markant udvidet anvendelsesomfang. Dermed vil forslaget ikke længere agere sikkerhedsnet for et grundlæggende niveau af produktsikkerhed for forbrugere, men i stedet skabe et overlap med anden gældende EU-lovgivning såsom cybersikkerhedsforordningen, reglerne for det harmoniserede produktområde og de foreslåede bestemmelser om krav til online platforme i Digital Service Act. Dermed skabes en større grad af juridisk usikkerhed og processer til ulempe for både forbrugere og virksomheder. Konkret finder Dansk Industri det eksempelvis problematisk, at forslaget skærper kravene til de økonomiske aktører, der sælger produkter online og til de online platforme, der gør produkterne tilgængelige, samtidig med, at man parallelt forsøger at regulere den samme problemstilling og ansvarliggøre de samme aktører i udkastet til revisionen af e-handelsdirektivet, Digital Services Act.

Dansk Industri ser positivt på, at forslaget mange steder støtter sig til de principper, der er stadfæstet i Afgørelse 768/2008/EC (NLF), men mener samtidig, at indførelse af en række supplerende krav til eksisterende sektor-specifik harmoniseringslovgivning er bekymrende, da det samtidig introducerer ændringer til eksisterende NLF-regulering. I stedet bør en beslutning om ændring af harmoniseringslovgivning ske gennem revision af NLF frem for indirekte i forslaget til regulering af produktsikkerhed i forbrugerprodukter.

Dansk Industri ønsker overordnet, at forordningen om produktsikkerhed bør være en minimusforordning, der kun stiller krav til forbrugerprodukter i det omfang, det er nødvendigt for at mindske en reel risiko for forbrugerne.

Dansk Industri støtter, at den danske regering arbejder for at sikre enkle regler på området og sammenhæng mellem den rolle, den økonomiske aktør har i salgstransaktionen og den tilsvarende operatørs forpligtigelser i forhold til produktsikkerhed. Det er vigtigt, at der i arbejdet fastholdes en fokus på, at kravene til de erhvervsdrivende er proportionale og kan differentieres i forhold til den risikoprofil, produkterne udgør samtidig med at de er praktisk mulige at efterleve.

Dansk Industri bakker op om Kommissionens hensigt til at regulere produkters cybersikkerhed, men mener at dette i stedet bør ske i en horisontal regulering, så det samme regelværk dækker alle produkter og uanset hvilken risiko, man ønsker at beskytte sig imod. Vedr. kunstig intelligens ønsker DI tilsvarende, at reglerne vedr. anvendelse af kunstig intelligens alene bør fastsættes horisontalt, og at der ikke stilles krav til dette i forordningen om produktsikkerhed.

Dansk Industri er skeptiske over for, at standarder der giver formodning om overensstemmelse med forordningen, behøver at skifte navn. Det anføres, at begrebet ”europæiske standarder” allerede har én betydning i det etablerede standardiseringssystem, og da der samtidig også allerede består i hvert fald to betydninger af begrebet ”harmoniserede standarder” i EU-regi, ønskes en forenkling af begreberne frem for yderligere forvirring.

Dansk Industri stiller spørgsmål ved det foreslåede bødeniveau og sanktionsmulighederne, da disse synes at række ud over det niveau, der allerede gælder på det harmoniserede område i markedsovervågningsforordningen; ligesom der stilles spørgsmål ved behovet for at erstatte ”presumption of conformity” med ”presumption of safety”, hvor sidstnævnte kan opnås alene med afsæt i nationale krav, når der ikke findes en europæisk standard; et forhold der synes at stride mod principperne for gensidig anerkendelse.

Dansk Industri mener, at overgangsperioden bør ændres til mindst 36 måneder, ikke mindst hvis forslaget krav til produkters cybersikkerhed oprettholdes.

Dansk Standard støtter, at det med Kommissionens udkast fastholdes, at de standarder godkendt under det gældende direktiv for generel produktsikkerhed fortsat skal være gældende under den nye forordning, og at der således bliver en glidende overgang for virksomhederne samtidig med at forordningen lægger op til, at europæiske standarder kan give virksomhederne en formodning for overensstemmelse med lovgivningen.

Dansk Standard støtter, at standarder under forordningen kaldes europæiske standarder, men finder det problematisk, at der ikke umiddelbart er fuld overensstemmelse mellem anvendelsen af betegnelsen ”europæiske standarder” i udkastet til forordningen og den tilsvarende betegnelse defineret i Standardiseringsforordningen 1025/2012, ligesom det anbefales, at man følger procedurerne omkring anmodning og godkendelse af standarder fastsat i samme forordning.

Dansk Standard anfører, at det bør specificeres hvorledes tredjelande, der samarbejder med EU gennem Safety Gate skal deltage i det europæiske standardiseringsarbejde, hvis dette kræves, og der bør i samme ombæring tages hensyn til reglerne for deltagelse i de europæiske standardiseringsorganisationer, hvor europæiske stater er medlemmer.

Forbrugerrådet TÆNK hilser Kommissionens forslag til forordningen velkomment, da der igennem de seneste år har vist sig et voksende behov for moderniseret lovgivning i forhold til ny teknologi, markedsovervågning, uønsket kemi og som modsvar til den stigende online handel; alt sammen nødvendige tiltag for at forhindre, at farlige produkter ender hos forbrugerne.

Forbrugerrådet TÆNK støtter, at forordningen fortsat skal fungere som et sikkerhedsnet og opfange produkter og risici, der ikke er dækket af anden lovgivning, og at der bliver ens regler for markedsovervågning på tværs af det harmoniserede og ikke-harmoniserede område. Samtidig bifaldes det, at der med forordningen lægges op til øget koordinering, håndhævelse og ensartede strafbestemmelser på tværs af medlemslandene samt at forbrugerorganisationer fremover kan opfattes som pålidelige indberettere i forhold til farlige produkter.

Forbrugerrådet TÆNK finder, at forslaget indeholder visse mangler, herunder at det bør være obligatorisk at samle ulykkesdata i en fælleseuropæ-

iske database; at hullerne i forhold til produktsikkerhed og online markedspladser skal lukkes ved at give online markedspladserne de samme forpligtelser som andre importører; at tilbagekaldelsesinformation altid bør offentliggøres, og at risikobaseret markedskontrol ikke kan stå alene, men fortsat bør suppleres af generel markedskontrol med tilfældige stikprøver på alle områder for at skabe det fornødne incitament til regelefterlevelse.

Forbrugerrådet TÆNK mener desuden, at der bør arbejdes videre med forslagets sikkerhedskrav i relation til sammenhængen med standarderne, hvordan de konkrete sikkerhedskrav udarbejdes samtidig med, at man sikrer, at de gennemførselsretsakter med specifikke sikkerhedskrav er lovgivningsmæssigt bindende og detaljerede nok til at sikre anvendelse til direkte håndhævelse. Forbrugerne bør fortsat høres i standardiseringsarbejdet, og for at påse dette bør Kommissionen sikre, at ANEC også fremadrettet tilføres tilstrækkelige økonomiske ressourcer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er foreløbigt kun begrænset kendskab til andre landes holdninger.

Der forventes generelt at være opbakning fra medlemsstaterne til en ny, moderniseret forordning om generel produktsikkerhed, der adresserer den digitale og teknologiske udvikling. Der forventes også at være opbakning til forslaget om at tilpasse forordningen til markedsovervågningsforordningen og reglerne på det harmoniserede produktområde.

Der forventes derudover at være tilslutning til at stille specifikke krav til online markedspladser i forhold til produktsikkerhed, som skal komplementere Digital Services Act, mens der dog ikke forventes at være enighed om, hvor vidtgående disse krav skal være.

Det vurderes, at flere lande vil udfordre, at Kommissionen med forslaget til lægges en række nye beføjelser. Det gælder blandt andet i forhold til at fastsætte de nærmere sikkerhedskrav, der skal danne grundlag for standarder (artikel 6), definere nærmere krav til erhvervsdrivende om sporbarhed på visse produkter (artikel 17) og stille konkrete krav vedrørende bestemte produkter og medlemsstaternes kontrolindsatser (artikel 27). Derudover vil både myndigheder og ikke mindst virksomheder blive pålagt en række nye forpligtelser, eksempelvis i forbindelse med den foreslåede ret til kompensation for tilbagekaldte produkter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser overordnet forslaget velkomment. Der er i høj grad brug for at få opdateret, moderniseret og fremtidssikret den generelle produkt-

sikkerhedsregulering, så den afspejler de tiltag, der er taget på produktområdet i EU-regi i de senere år, og i højere grad matcher den digitale og teknologiske udvikling.

Regeringen er samtidig optaget af, at reglerne for markedsovervågning på tværs af de harmoniserede og de ikke-harmoniserede produktområder ensrettes, så der sikres et ensartet højt beskyttelsesniveau og en tydelig ramme for virksomhederne at navigere i, uanset produkttype. Regeringen bakker derfor op om, at markedsovervågningsforordningens bestemmelser om kontrol med produkter, herunder myndighedernes kontrolbeføjelser, også skal finde anvendelse på det ikke-harmoniserede område.

Regeringen mener, at niveauet af forbrugerbeskyttelse ikke bør afhænge af, om en forbruger køber ind i en fysisk butik eller online. I den forbindelse er det positivt, at forslaget sætter særligt fokus på fjernsalg, og ikke mindst at forslaget pålægger online markedspladser specifikke forpligtelser i forhold til produktsikkerhed, som skal komplementere de mere generelle forpligtelser, online markedspladserne pålægges i regi af Digital Services Act. Det er hensigtsmæssigt, at denne beskyttelse finder anvendelse for både produkter, der er omfattet af EU-harmoniseringslovgivning, og øvrige produkter omfattet af produktsikkerhedsforordningen.

Regeringen mener imidlertid ikke, at Kommissionens forslag er ambitiøst nok i den forbindelse. Regeringen bakker op om, at online markedspladserne skal reagere på notifikationer om farlige produkter inden for nærmere fastsatte ambitiøse tidsfrister, tilmelde sig Safety Gate og sikre, at en række oplysninger fra sælgerne om produktet gøres nemt tilgængelige for forbrugerne. Men regeringen konstaterer samtidig, at det med forslaget i høj grad fortsat vil være frivilligt for online markedspladserne, hvorvidt de ønsker at tage et ansvar for, at der ikke flourer farlige og ulovlige produkter på markedspladsen. Regeringen vil dog overordnet fokusere på, at der – i forlængelse af en ambitiøs Digital Services Act (der endnu ikke er vedtaget) – fastsættes mere tydelige, herunder også proaktive, forpligtelser for online markedspladserne i relation til produktsikkerhed, som matcher deres centrale rolle i produktforsyningskæden.

Regeringen mener, at det eksisterende produktsikkerhedsdirektivs funktion som forbrugernes sikkerhedsnet skal bevares, og at det grundlæggende forsigtighedsprincip også fremover skal finde anvendelse med henblik på at beskytte forbrugerne. Regeringen bakker også op om, at det gøres mere tydeligt, hvilke aspekter, der skal indgå i vurderingen af et produkts sikkerhed ved fraværet af relevante standarder, og at potentielle risici relateret til nye teknologier er omfattet. For så vidt angår de foreslåede ændringer til standardiseringsforordningen, er der behov for en nærmere afklaring af,

hvad disse ændringer konkrete indebærer, ligesom sammenhængen mellem forordningens sikkerhedskrav og standarder bør tydeliggøres.

Vedrørende Safety Gate (tidligere Rapex) støtter regeringen videreførelsen af det fælles EU-system til udveksling af oplysninger om farlige produkter med henblik på at fastholde en mere ensartet datakvalitet og målet om at tydeliggøre relationen til det fælles informations- og kommunikationssystem (ICSMS) under markedsovervågningsforordningen. Det vil i den forbindelse være centralt, at Kommissionen prioriterer den lovede udvikling og samtænkning af de forskellige indrapporteringsystemer.

Regeringen støtter målsætningen om at styrke informationen til forbrugerne om farlige produkter, og konkret at styrke effekten af tilbagekaldelser med henblik på at beskytte forbrugerne bedre. I forhold til forslaget om at forpligte de relevante virksomheder til at betale forbrugerne kompensation for tilbagekaldte produkter, støtter regeringen intentionen, men vurderer samtidig, at der er flere uafklarede spørgsmål, eksempelvis i forhold til mulighederne for reparation. Samtidig er der tale om et nyt og ekstra niveau af beskyttelse, der ligger ud over de eksisterende rettigheder i henhold til den køberetlige regulering, og som derfor uundgåeligt vil påføre både myndigheder og virksomheder yderligere omkostningerne. Der er brug for nærmere afklaring og præciseringer.

I forhold til de samlet set ganske mange nye forpligtelser, som de erhvervsdrivende pålægges med forslaget, er regeringen generelt optaget af, at disse skal være proportionale og balanceres i forhold til den forventede effekt på forbrugersikkerheden.

Regeringen noterer, at forslaget lægger op til at tildele Kommissionen en række nye beføjelser, herunder til at udstede gennemførselsretsakter med henblik på at fastsætte nærmere krav, kriterier, risikovurderinger mv. Mens dette kan være relevant på visse områder, vurderer regeringen, at medlemsstaternes indflydelse flere steder begrænses væsentligt, herunder i forhold til at gennemføre foranstaltninger og foretage risikovurderinger, der også tager højde for eventuelle kulturelle, klimamæssige mv. forhold, der kan påvirke et produkts risiko. Hvor det kan vurderes relevant i visse akutte sammenhænge henset til forbrugerens sikkerhed, finder regeringen at Kommissionens beføjelser til at udstede direkte gældende retsakter bør begrænses til tilfælde, hvor produktsikkerheden udfordres på tværs af landegrænser og med behørig inddragelse af nationale eksperter. Det vurderes samtidig, at flere af de foreslåede gennemførselsretsakter vil kunne påføre yderligere byrder for virksomheder og myndigheder.

Særligt i forhold til sanktioner, som historisk er medlemsstaternes kompetence, vurderes det, at de meget detaljerede bestemmelser og kriterier for

fastlæggelse af bødesanktioner, afrapporteringer mv., udfordrer det traditionelle hensyn til medlemsstaternes respektive juridiske systemer og eventuelt også subsidiaritetsprincippet, samtidig med at det strider mod gældende praksis på produktområdet, herunder i markedsovervågningsforordningen, hvilket i sig selv er u hensigtsmæssigt i lyset af målet om ensretning. Regeringen er derfor som udgangspunkt skeptisk over for dette.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.